

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL IV 2011
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- noiembrie 2011 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL IV 2011 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selecția din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2011 s-a stabilit un eșantion de 549 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 13% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.

Tendențe generale

Analiza estimărilor agenților economici pentru anul curent, față de anul anterior, arată o îmbunătățire a activității economice din industrie, chiar dacă tensiunile pe piețele internaționale se mențin.

- modificări procentuale față de aceeași perioadă din anul anterior (%) -

	An 2010	trim. III 2011	9 luni 2011	trim. IV 2011	An 2011
1. Producția industrială	5,5	5,5	6,8	3,9	6,1
2. Cifra de afaceri – total	5,2	6,8	7,7	6,8	7,4
➤ intern	-4,8	6,9	5,2	7,1	5,7
➤ extern	21,8	5,8	9,7	5,3	8,6
3. Stocurile de produse finite	3,2	0,6	1,0	-4,1	1,1
4. Productivitatea muncii	17,0	2,6	6,1	-0,1	4,5
5. Numărul mediu de salariați	-10,5	2,0	-0,6	3,5	0,4

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură

Agenții economici apreciază că în trimestrul IV producția industrială își va încetini creșterea, dar comenzile vor fi acoperite și din stocuri. Evoluția mai modestă a producției industriale din trimestrul IV s-ar datora unei diminuări a dinamicii comenzilor pe piața externă, în timp ce, cifra de afaceri pentru piața internă pare să își continue trendul ascendent. Ca urmare, în trimestrul IV producția industrială se va majora doar cu 3,9%. În schimb, stocurile de produse finite se vor reduce cu 4,1%.

De asemenea, în trimestrul IV productivitatea muncii va fi relativ aceeași ca în trimestrul IV din anul precedent.

În aceste condiții, calculele realizate pe baza răspunsurilor agenților economici conduc la rezultate superioare pentru anul curent, față de anul trecut, cum ar fi majorările înregistrate pentru producția industrială și cifra de afaceri totală. De asemenea, trebuie semnalat faptul că cifra de afaceri pentru piața internă continuă să crească ușor după evoluțiile importante pe care le-a înregistrat în primele nouă luni ale anului. În același timp, pentru cifra de afaceri pe piața externă, se remarcă o încetinire de ritm la nivel de an, comparativ cu rezultatele pentru primele 9 luni din anul curent.

Referitor la stocurile de produse finite, se estimează că la nivel de an, acestea vor crește cu circa 1,1%, față de anul 2010.

Productivitatea muncii va avea un trend ascendent, pentru anul 2011 comparativ cu anul precedent, însă se va situa sub dinamica producției industriale.

De asemenea, trebuie observată continuarea încetinirii reducerilor de personal din sectorul industrial, astfel încât numărul salariaților, pentru anul în curs, se estimează să depășească numărul salariaților din anul trecut și să treacă în sfera pozitivă.

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I 2011	trim. II 2011	trim. III 2011	trim. IV 2011
1. Producția industrială	-3,0	4,1	-0,2	3,1
2. Cifra de afaceri – total	-5,5	8,4	1,2	3,0
➤ intern	-12,7	17,8	3,8	0,3
➤ extern	3,3	-1,4	-2,6	6,2
3. Stocurile de produse finite	2,1	-5,6	-3,6	3,2
4. Productivitatea muncii	-3,6	2,5	-1,2	2,3
5. Numărul mediu de salariați	0,7	1,0	1,1	0,7

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură

În ceea ce privește răspunsurile agenților economici la nivelul trimestrului IV al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, se constată o creștere a producției industriale. În ceea ce privește majorarea cifrei de afaceri pentru componenta externă, creșterea din trimestrul IV față de trimestrul anterior trebuie privită ca o majorare ce vine după 2 trimestre succesive de scăderi.

Numărul mediu de salariați continuă trendul ușor ascendent, evoluție care se poate evidenția în toate cele patru trimestre ale anului în curs.

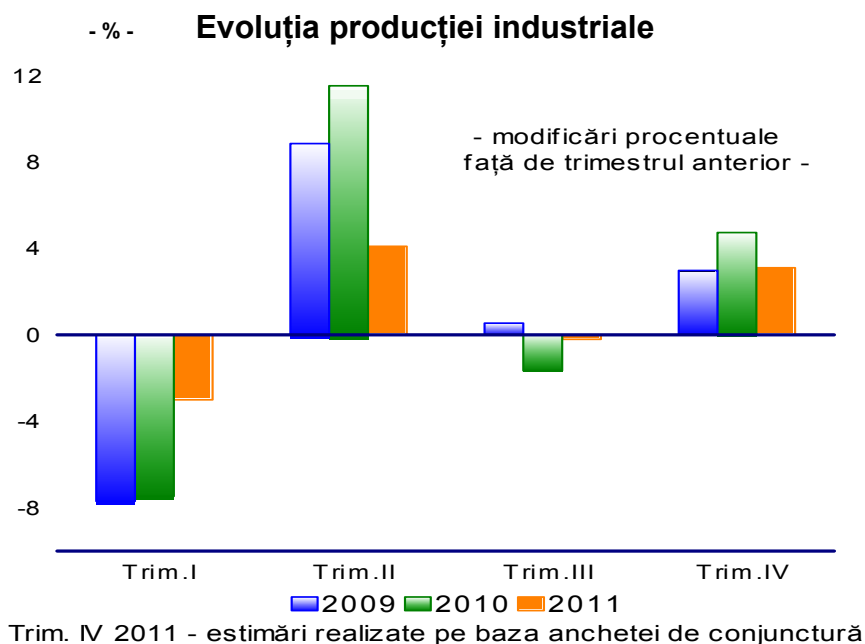
Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială a înregistrat la nivelul trimestrului III al anului 2011 o ușoară scădere cu 0,2%, față de perioada anterioară, iar rezultatele pentru primele nouă luni indică o majorare cu 6,8%.

Important de semnalat este că producția industrială înregistrată în primele nouă luni ale anului curent este superioară, celei din perioada corespunzătoare a anului 2008, cu 2,9%, ceea ce înseamnă că s-a recuperat integral declinul datorat crizei economico – financiare.

Analiza conjuncturală pentru cel de-al patrulea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului la nivelul agenților economici, indică pentru producția industrială în această perioadă o majorare cu 3,1%, comparativ cu trimestrul anterior. La nivelul anului în curs majorarea producției industriale se așteaptă să se situeze la circa 6,1%.

În structură, sunt de remarcat două situații distincte în evoluțiile viitoare, ale ramurilor industriale:

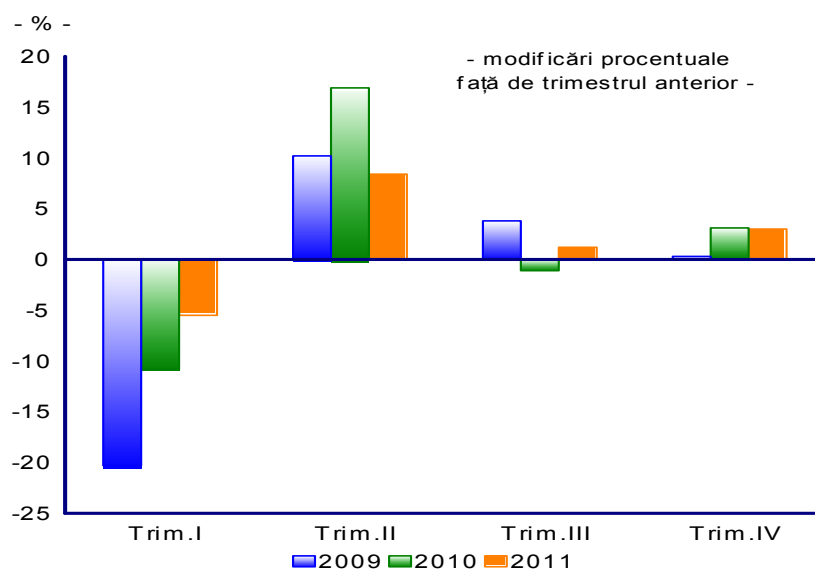
- ramuri care vor avea un trend ascendent la nivelul anului 2011 comparativ cu anul trecut, cele mai semnificative creșteri fiind așteptate în ramurile: fabricarea produselor din tutun, extracția minereurilor metalifere, fabricarea echipamentelor electrice, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente neclasificate în altă parte, prelucrarea lemnului și a produselor din lemn;
- ramuri care la nivel de an vor înregistra scăderi față de anul 2010: tipărirea și reproducerea pe suportași a înregistrărilor, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea băuturilor, fabricarea produselor de cocserie.

Cifra de afaceri

La nivelul trimestrului III al anului 2011, comparativ cu trimestrul anterior, s-a înregistrat o creștere a volumului cifrei de afaceri, pe total industrie, cu 1,2%, iar față de trimestrul corespunzător din anul anterior, o creștere cu 6,8%. La nivelul primelor nouă luni, volumul cifrei de afaceri a crescut cu 7,7%.

Ramurile care au înregistrat cele mai mari creșteri în primele nouă luni ale anului în curs, comparativ cu perioada similară din anul 2010, în cazul cifrei de afaceri pe total industrie au fost: fabricarea autovehiculelor de transport rutier (22,7%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (19,7%), fabricarea de mașini, echipamente și utilaje (17,6%), prelucrarea lemnului și fabricarea produselor din lemn (15,7%), industria metalurgică (15,6%). Reduceri mai importante au fost înregistrate în următoarele ramuri: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (4,8%), industria alimentară (3,5%), fabricarea băuturilor (3,2%), fabricarea altor mijloace de transport (3,1%).

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

Trim. IV 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul IV 2011, comparativ cu perioada anterioară, se așteaptă o majorare a volumului cifrei de afaceri pe total industrie (3,0%). Pe baza acestor estimări ale agenților economici, rezultatele anuale se vor situa cu 7,4% peste nivelul cifrei de afaceri din anul anterior.

Cifra de afaceri din industrie de pe piața internă a înregistrat o creștere la nivelul trimestrului III 2011, comparativ cu trimestrul anterior cu 3,8%. Raportat la perioada similară din 2010 se evidențiază o creștere pentru cifra de afaceri destinată pieței interne cu 6,9%, creștere care la nivelul celor nouă luni din anul 2011 a fost cu 5,2% mai mare decât în primele nouă luni din anul 2010.

Creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața internă în primele nouă luni ale anului curent, față de perioada corespunzătoare din anul 2010, s-au înregistrat în următoarele ramuri: prelucrarea lemnului și fabricarea produselor din lemn (29,3%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (27,3%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (16,8%), industria metalurgică (15,8%), extracția cărbunelui superior și inferior (14,4%).

Conform estimărilor agenților economici, în trimestrul IV 2011, volumul cifrei de afaceri a producției destinate pieței interne se așteaptă să înregistreze o ușoară creștere comparativ cu perioada anterioară (0,3%), și o majorare importantă față de trimestrul IV din 2010 (7,1%).

După scăderea din 2010 cifra de afaceri din industrie de pe piața internă a fost estimată în anul 2011 în creștere cu 5,7%, față de anul anterior.

Cifra de afaceri din industrie de pe piața externă a scăzut la nivelul trimestrului III 2011, față de perioada anterioară, cu 2,6%, în timp ce comparativ cu trimestrul similar din 2010 a înregistrat o creștere cu 5,8%. La nivelul primelor nouă luni s-a înregistrat o creștere importantă, cu 9,7%, pentru cifra de afaceri pe piața externă.

Pentru perioada ianuarie - septembrie, comparativ cu perioada similară din anul anterior, ramurile care au avut majorări importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă au fost: industria construcțiilor metalice și a

produselor din metal (31,8%), fabricarea altor produse din minerale nemetalice (26,0%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (22,6%), fabricarea de hârtie și a produselor din hârtie (21,5%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (21,3%).

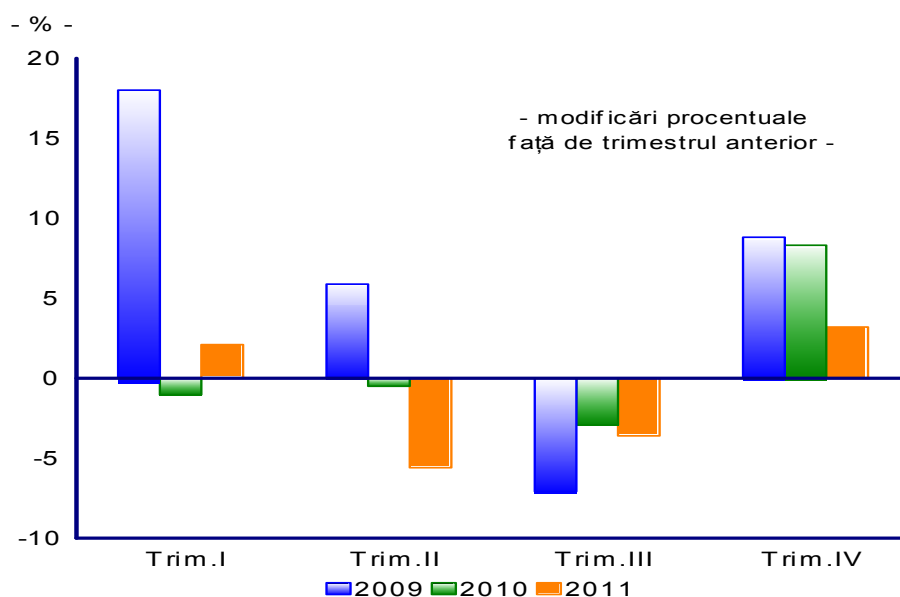
Anticipările agenților economici din eșantion indică pentru cel de-al IV trimestru al anului curent o majorare de 6,2%, comparativ cu trimestrul anterior, ceea ce înseamnă că volumul cifrei de afaceri destinată pieței externe va fi cu 5,3% peste nivelul din trimestrul IV 2010.

Creșterea din anul 2011 a cifrei de afaceri din industrie de pe piața externă va înregistra o încetinire de ritm, comparativ cu evoluția acesteia de la sfârșitul anului 2010. În aceste condiții, la nivelul anului curent, majorarea cifrei de afaceri pentru piața externă se estimează a fi de 8,6%.

Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au înregistrat în cel de-al treilea trimestru al anului, față de perioada anterioară, o scădere cu 3,6%. Comparativ cu perioada similară din 2010 se poate menționa o creștere a acestora cu 0,6%.

Evoluția stocurilor de produse finite

Trim. IV 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul IV 2011, agenții economici apreciază că stocurile de produse finite vor crește cu 3,2% față de trimestrul III 2011, iar raportând la perioada corespunzătoare a anului trecut se prevede o scădere cu 4,1%.

La nivelul anului curent, se estimează o creștere a stocurilor cu 1,1%, în condițiile unei dinamici mai accentuate la nivelul cifrei de afaceri, comparativ cu volumul producției industriale.

Stocurile de materii prime

Se așteaptă ca în trimestrul IV 2011, stocurile de materii prime să înregistreze o scădere cu circa 2,8%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	-2,8	-2,8	0,5	1,8
2010	-0,5	2,6	0,1	1,1
2011	0,01	-2,2	4,1	-2,8

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În perspectiva trimestrului IV 2011 se estimează, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, că gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune să se situeze la circa 61,4%.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

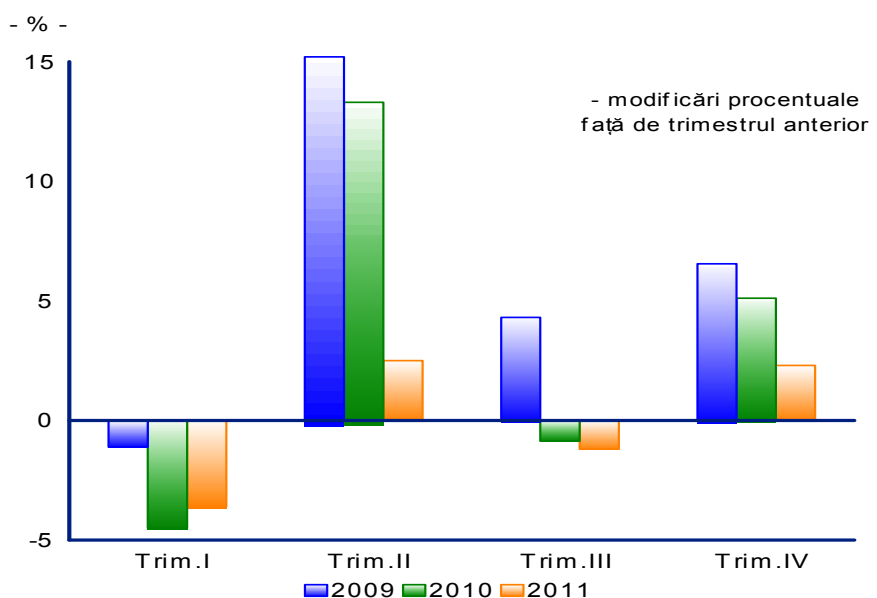
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	69,8	66,8	67,2	66,3
2010	69,4	70,6	66,8	68,2
2011	64,2	64,9	64,5	61,4

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a înregistrat în trimestrul III o creștere cu 2,6% față de trimestrul similar din 2010, în timp ce, comparativ cu trimestrul anterior, productivitatea muncii a înregistrat o scădere cu 1,2%. La nivelul primelor nouă luni acest indicator a înregistrat o creștere cu 6,1% față de perioada similară din 2010.

Evoluția productivității muncii

Trim. IV 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul IV 2011 agenții economici se așteaptă la scăderea productivității muncii comparativ cu trimestrul similar din anul trecut (-0,1%), iar față de trimestrul anterior aceștia estimează o creștere cu 2,3%.

Această evoluție a productivității muncii va conduce la nivelul anului 2011 la o creștere cu 4,5%, pe baza unei majorări mai ample pentru volumul producției industriale comparativ cu o creștere ușoară a forței de muncă din industrie.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a înregistrat în primele 9 luni ale anului o scădere cu 7,9% față de perioada similară a anului trecut, pe baza unei reduceri a câștigului salarial brut real (deflatat cu indicii prețurilor producției industriale), comparativ cu o creștere a productivității muncii în această perioadă.

La nivelul anului 2011 se așteaptă să se înregistreze pentru costul unitar real cu forța de muncă o scădere cu circa 7,3% față anul 2010.

Numărul de salariați

În ceea ce privește numărul mediu de salariați din trimestrul III, s-a înregistrat o creștere cu 1,1% comparativ cu cel de-al doilea trimestru al anului. Față de trimestrul similar din anul anterior s-a înregistrat, pentru prima dată în ultimii ani, o creștere cu 2,0%.

Efectivul salariaților din industrie - medie trimestrială -

- mii persoane -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	1.457,4	1.390,4	1.341,4	1.294,2
2010	1.254,4	1.230,3	1.215,4	1.206,0
2011	1.214,4	1.226,0	1.239,3	1.248,4

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură

La nivelul primelor nouă luni comparativ cu perioada similară din 2010 s-a înregistrat o scădere cu 0,6%. Ramurile care au avut cea mai mare scădere a numărului de salariați au fost: fabricarea produselor de cocserie (12,2%), tipărirea și reproducerea pe suporti a înregistrărilor (11,2%), fabricarea băuturilor (11,2%) și repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (11,1%).

Dinamica numărului de salariați

- modificări procentuale față de aceeași perioadă din anul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	-8,7	-12,4	-14,0	-14,6
2010	-13,9	-11,5	-9,4	-6,8
2011	-3,2	-0,3	2,0	3,5

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici se remarcă faptul că trendul ascendent datorat creșterilor de personal de la un trimestru la altul va continua și în trimestrul IV, când se va înregistra o creștere cu 3,5% față de trimestrul IV din anul 2010.

La nivelul anului 2011 se preconizează că se va înregistra, pentru prima dată în ultimii ani, o ușoară creștere cu 0,4% față de anul anterior.

Ramurile în care se va înregistra cea mai mare creștere vor fi: fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (11,6%), fabricarea produselor textile (10,6%) și fabricarea produselor farmaceutice (9,5%).

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial, indică pentru trimestrul IV al anului curent o creștere a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie cu circa 0,4%, comparativ cu trimestrul III 2011.

Pentru *creditele restante* se preconizează că acestea vor înregistra în trimestrul IV o creștere de circa 8,6% față de trimestrul anterior.

Ponderea creditelor restante în total credite

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	2,19	2,76	3,25	3,9
2010	5,19	6,4	7,5	7,7
2011	8,7	9,0	9,25	10,0

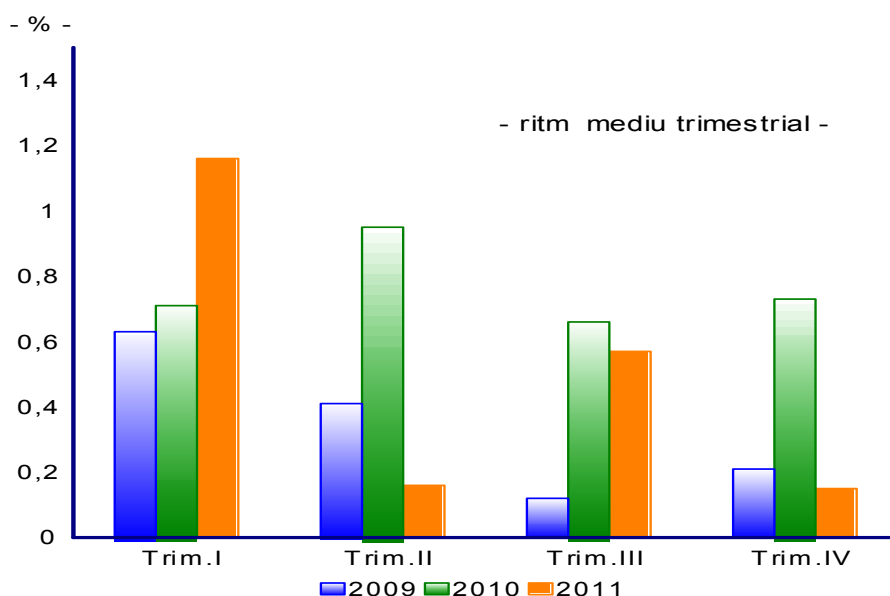
Sursa: prelucrări CNP rezultatele din ancheta de conjunctură

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că începând cu anul 2009 ponderea creditelor restante în totalul creditelor a crescut substanțial. Această situație se datorează faptului că există în continuare probleme de lichiditate în sistem, ceea ce duce la o situație financiară dificilă în rândul agenților economici.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, acestea au înregistrat în al treilea trimestru al anului 2011 o creștere cu 1,60% față de trimestrul anterior (majorarea componentei externe fiind mai mare, respectiv 2,55%) și cu 5,80% în luna septembrie 2011 față de decembrie 2010.

Evoluția prețurilor de producție

Trim. IV 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură prevede pentru trimestrul IV 2011 al anului curent o creștere medie lunară a prețurilor de producție de 0,15%, creștere inferioară atât celei înregistrate în trimestrul III 2011 (0,57%), cât și celei din perioada similară a anului trecut (0,73%).

În cazul acestui indicator, la nivelul anului curent pentru media anuală se așteaptă o creștere cu 8,8%, iar pentru luna decembrie 2011 se anticipează o creștere cu circa 6,3%, față de luna decembrie 2010.